

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за I квартал 2014 року

Станом на 31.03.2014 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось:

- 386 фінансові компанії
- 256 юридичних осіб (лізингодавців)
- 479 ломбардів

Динаміка основних показників діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців)

Показник	Станом на 31.03.2012	Станом на 31.03.2013	Станом на 31.03.2014	Темпи приросту, %	
				31.03.2013/31.03.2012	31.03.2014/31.03.2013
Фінансові компанії					
Кількість зареєстрованих фінансових компаній	312	325	386	4,2	18,8
Активи фінансових компаній, (млн. грн.)	20031,8	35922,5	35841,2	79,3	-0,2
Власний капітал, (млн. грн.)	10368,4	18859,4	13436,7	81,9	-28,8
Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями, (млн. грн.)	8 509,0	7 362,8	7637,3	-13,5	3,7
Юридичні особи (лізингодавці)					
Кількість зареєстрованих установ	220	248	256	12,7	3,2
Вартість діючих договорів фінансового лізингу, (млн. грн.)	33463,7	41325,7	66626,2	23,5	61,2
Кількість діючих договорів фінансового лізингу, (од.)	20093	22456	24952	11,8	11,1
Вартість договорів фінансового лізингу (млн. грн.), укладених за звітний період	2769,6	1725,2	1339,8	-37,7	-22,3
Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за звітний період	3671	2209	1686	-39,8	-23,7
Ломбарди					
Кількість зареєстрованих установ	458	476	479	3,9	0,6
Активи по балансу, (млн. грн.)	1 331,1	1 413,4	1452,6	6,2	2,8
Власний капітал, (млн. грн.)	878,1	943,6	883,7	7,5	-6,3
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	2 173,6	1 941,4	1835,8	-10,7	-5,4
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	2 088,5	1 917,8	1749,7	-8,2	-8,8
Кількість наданих кредитів, (тис. один.)	2 595,9	2 733,0	2764,9	5,3	1,2

Послуги фінансових компаній

Станом на 31.03.2014 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 386 фінансових компаній, що на 61 установ (або на 18,8%) більше порівняно з відповідною датою 2013 року (станом на 31.03.2013 – 325 фінансові компанії).

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за I квартал 2012- I квартал 2014рр., наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

*Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН,
I квартал 2012 - I квартал 2014рр., млн. грн.*

Вид фінансової послуги	I квартал 2012	I квартал 2013	I квартал 2014	Темпи приросту (I квартал 2014/ I квартал 2013)	
				Абсолютний	%
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	42,4	198,6	53,3	-145,3	-73,2
Надання позик	68,1	339,4	254,4	-85,0	-25,0
Надання порук (поручительств)	0,0	5,2	0,0	-5,2	-100,0
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	0,0	1,6	1,5	-0,1	-6,3
Надання гарантій	3,1	92,7	2,0	-90,7	-97,8
Факторинг	3 015,5	927,8	1826,2	898,4	96,8
Операції з обміну валют	2 729,4	2 115,8	89,9	-2025,9	-95,8
Операції з переказу грошових коштів	2 056,6	2 952,9	2860,8	-92,1	-3,1
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	2,1	82,2	99,5	17,3	21,0

За підсумками I кварталу 2014 року відбулося незначне скорочення активів фінансових компаній на 0,2 % (81,3 тис. грн.), зменшення власного капіталу на 28,8 % (5422,7 тис. грн.) та зниження обсягів фінансових послуг порівняно з аналогічним періодом 2013 року. Скорочення відбулося за рахунок таких видів фінансових послуг:

- надання порук (поручительств) на 100,0% (5,2 млн. грн.);
- надання гарантій на 97,8% (90,7 млн. грн.);
- операції з обміну валют на 95,8% (2025,9 млн. грн.);
- надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів на 73,2% (145,3 млн. грн.);

- надання позик на 25,0% (85,0 млн. грн.);
- фінансовий лізинг на 6,3% (0,1 млн. грн.);
- операції з переказу грошових коштів на 3,1% (92,1 млн. грн.);

Разом з тим, відбулося збільшення обсягів надання фінансових послуг з факторингу в 2 рази (на 898,4 млн. грн.) та адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах в 1,2 рази (на 17,3 млн. грн.).

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 31.03.2014 50 фінансових компаній мали діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном згідно із законодавством, Правилами фонду та договору управління майном.

Загальна кількість довіртелів, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 31.03.2014 становить 13 851 особа, з яких 13 723 - фізичних та 128 - юридичних.

Динаміка зміни кількості довіртелів ФФБ та залучених від них коштів наведена на рис. 1.

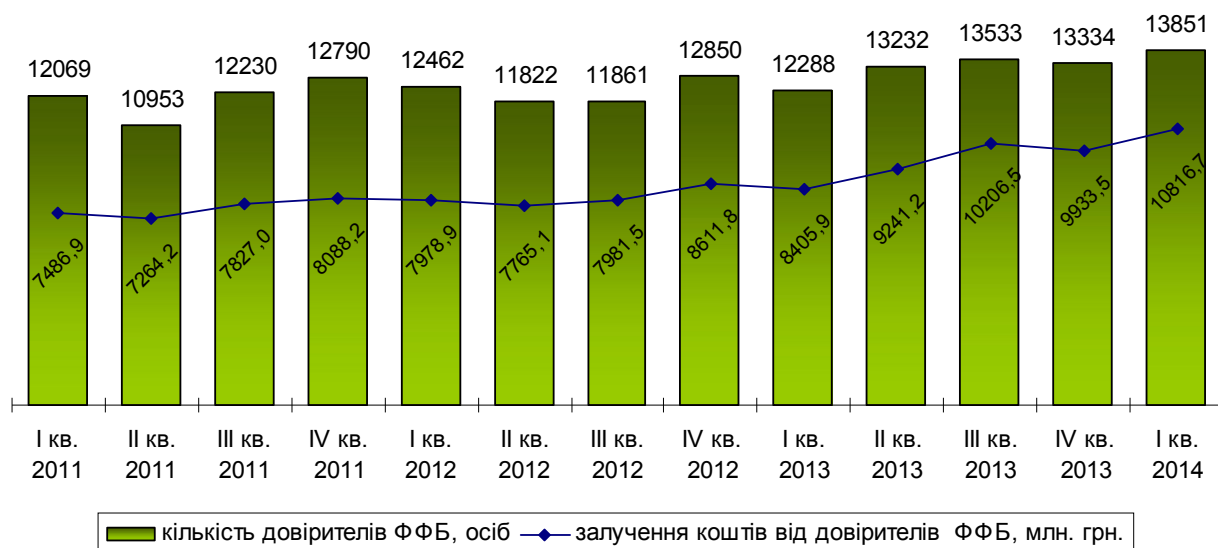

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіртелів ФФБ та залучення коштів від довіртелів ФФБ за I квартал 2011 – I квартал 2014 рр.

Протягом 2011 – I кварталу 2014 років спостерігається коливання кількості довіртелів ФФБ та надходжень коштів до ФФБ. Станом на

31.03.2014 дані показники збільшилися порівняно з аналогічним періодом 2013 року. Обсяг залучених коштів від довіритель ФФБ становить 10816,7 млн. грн., збільшився на 28,7% (2410,8 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року. Кількість довіритель ФФБ зросла на 12,7% (1563 особи) і становить 13 851 особа.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 31.03.2014 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), мають 15 фінансових компаній, із яких лише 4 створили 7 ФОНів (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 31.03.2012	Станом на 31.03.2013	Станом на 31.03.2014
Кількість виданих дозволів	14	14	15
Кількість компаній, які створили ФОН	4	4	4
Кількість створених ФОН	4	6	7

Кількість власників сертифікатів ФОН станом на 31.03.2014 становить 15 фізичних осіб.

Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рис. 2.

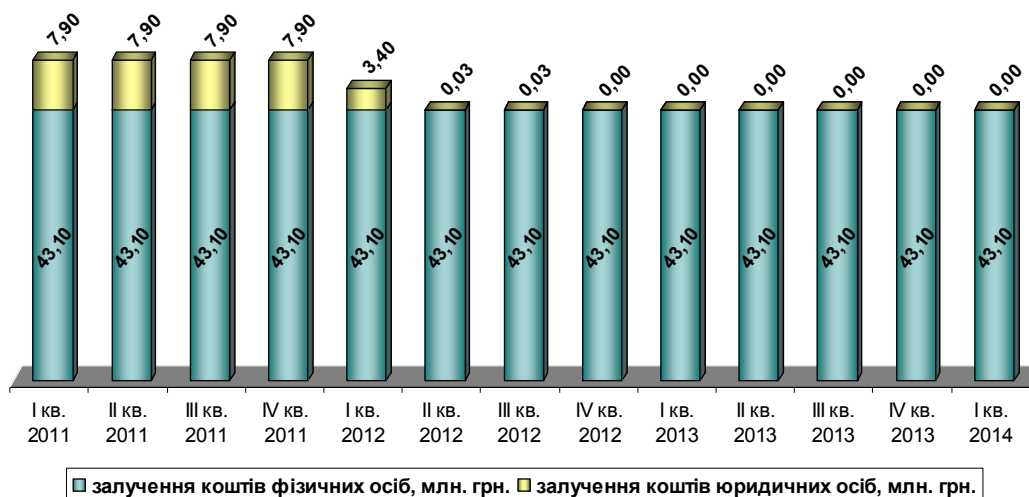

Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) за 2011- I квартал 2014 рр.

Залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру. З кінця 2012 року юридичні особи припинили свою участь у здійсненні операцій з нерухомістю. Залучення коштів від фізичних осіб, які є

власниками сертифікатів ФОН, станом на 31.03.2014 становить 43,1 млн. грн. та протягом 2011 – I кварталу 2014 років не змінюється.

Факторинг

Станом на 31.03.2014 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 163 фінансові компанії, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом I кварталу 2014 року фінансові компанії уклали 3 773 договори факторингу на загальну суму 1 826,2 млн. грн., виконали 4 658 договорів на суму 2 172,0 млн. грн. Діючими на кінець I кварталу 2014 року залишалось 6 506 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 3.

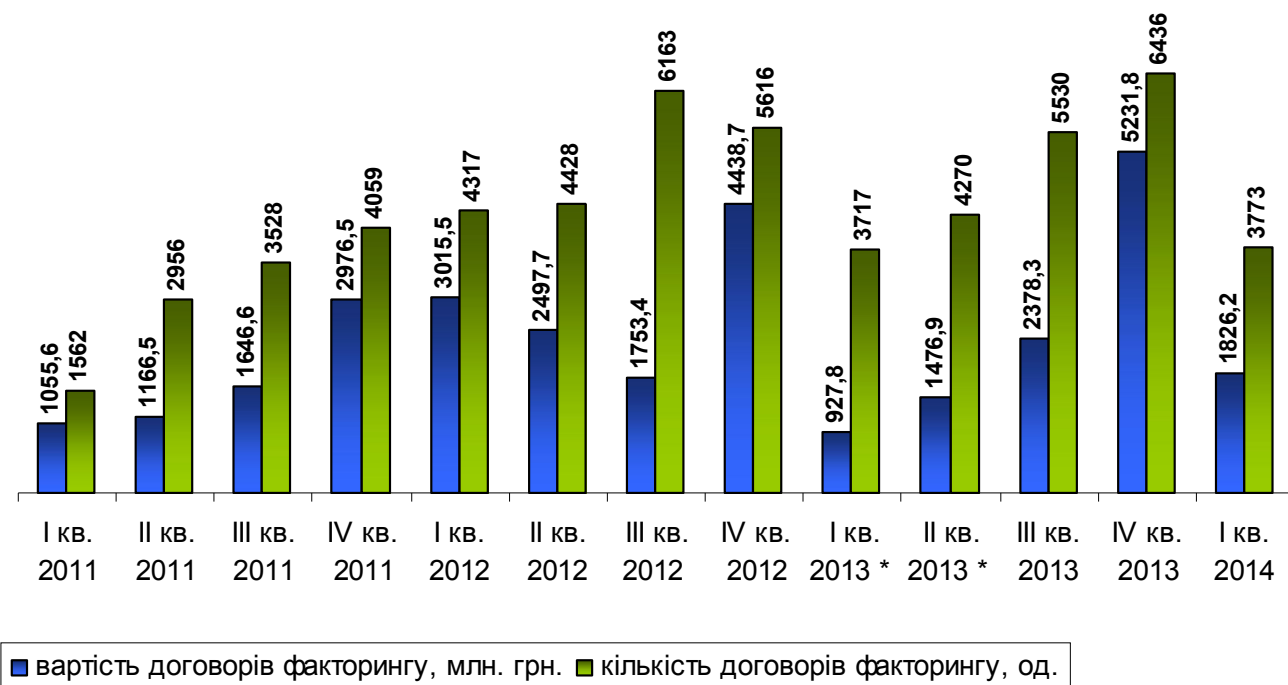

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу за 2011- I квартал 2014 рр.

За результатами I кварталу 2014 року порівняно з відповідним періодом 2013 року відбулося збільшення на 96,8% (898,4 млн. грн.) операцій факторингу у вартісному виразі, в той час як кількість договорів збільшилась на 1,5 % (на 56 од.).

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування. Дані про джерела фінансування факторингових послуг наведені в таблиці 3 та зображені на рис. 4.

* Показники за I кв. 2013 та II кв. 2013 відображені за уточненими даними.

Таблиця 3

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	I квартал 2012	I квартал 2013	I квартал 2014	Темпи приросту (I квартал 2014/I квартал 2013)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	2 427,5	514,9	491,4	-23,5	-4,6
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських кредитів)	182,0	58,4	84,5	26,1	44,7
Банківські кредити	386,5	338,9	1201,9	863	254,6
Інші джерела	19,5	27,4	47,8	20,4	74,5
Всього	3 015,5	927,8	1826,2	898,4	96,8

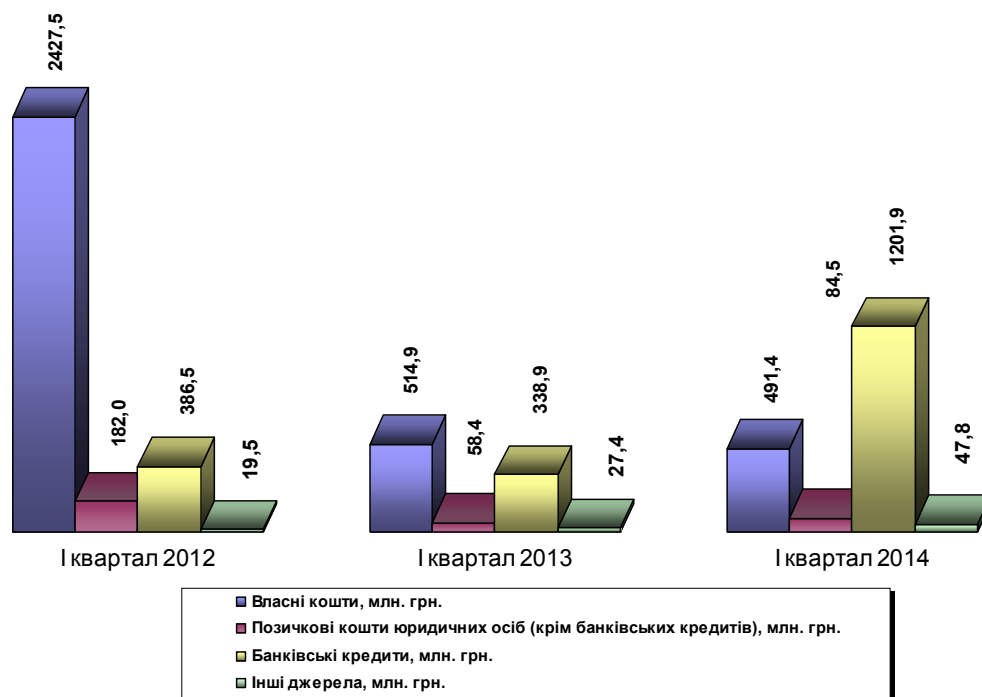

Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій I квартал 2012 – I квартал 2014 рр.

Динаміка структури джерел фінансування факторингових операцій у I кварталі 2012- I кварталі 2014 рр. є досить нестійкою та істотно коливається, в першу чергу за рахунок зміни частки власних коштів та банківських кредитів.

За I квартал 2014 року частка банківських кредитів продемонструвала суттєвий приріст на 65,8% і є найбільшою в структурі джерел фінансування, що на 29,7 відсоткові пункти вище даного показника станом на 31.03.2013 року (36,1%).

Станом на 31.03.2014 частка власних коштів становить 26,9%, що на 27,9 відсоткові пункти менше ніж за відповідний період минулого року (54,8%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату 2013 року зменшився на 1,6 відсоткові пункти та становить 4,6% від загальної суми джерел фінансування.

На 10 факторингових компаній, перших за обсягом надання послуг, припадає 77,5% від загального обсягу факторингових послуг. На частку 3 компаній припадає 50,0% від загального обсягу факторингу (табл. 4).

Таблиця 4

Групування перших за обсягом наданих послуг факторингових компаній за I квартал 2014 рік

	Розмір фінансового активу, що є предметом договору факторингу, млн. грн.	Частка, %
ТОР 3	912,1	50,0
ТОР 5	1116,2	61,1
ТОР 10	1414,6	77,5
Всього по ринку	1826,2	100,0

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 5 та зображено на рис. 5.

Таблиця 5

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн .грн.

Назва галузі	I квартал 2012	I квартал 2013	I квартал 2014	Темпи приросту (I квартал 2014/ I квартал 2013)	
				Абсолютний	%
Будівництво	0,8	0,8	65,8	65,0	8125,0
Добувна промисловість	0,0	0,0	0,1	0,1	100,0
Легка промисловість	11,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Машинобудування	49,1	0,3	0,0	-0,3	-100,0
Металургія	1,7	0,0	0,0	0,0	0,0
Сільське господарство	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Сфера послуг	117,8	14,1	35,0	20,9	148,2
Транспорт	0,0	0,0	0,4	0,4	100,0
Харчова промисловість	25,3	19,9	21,5	1,6	8,0
Хімічна промисловість	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші	2809,7	904,5	1703,5	799,0	88,3
Всього	3 015,5	927,8	1826,2	898,4	96,8

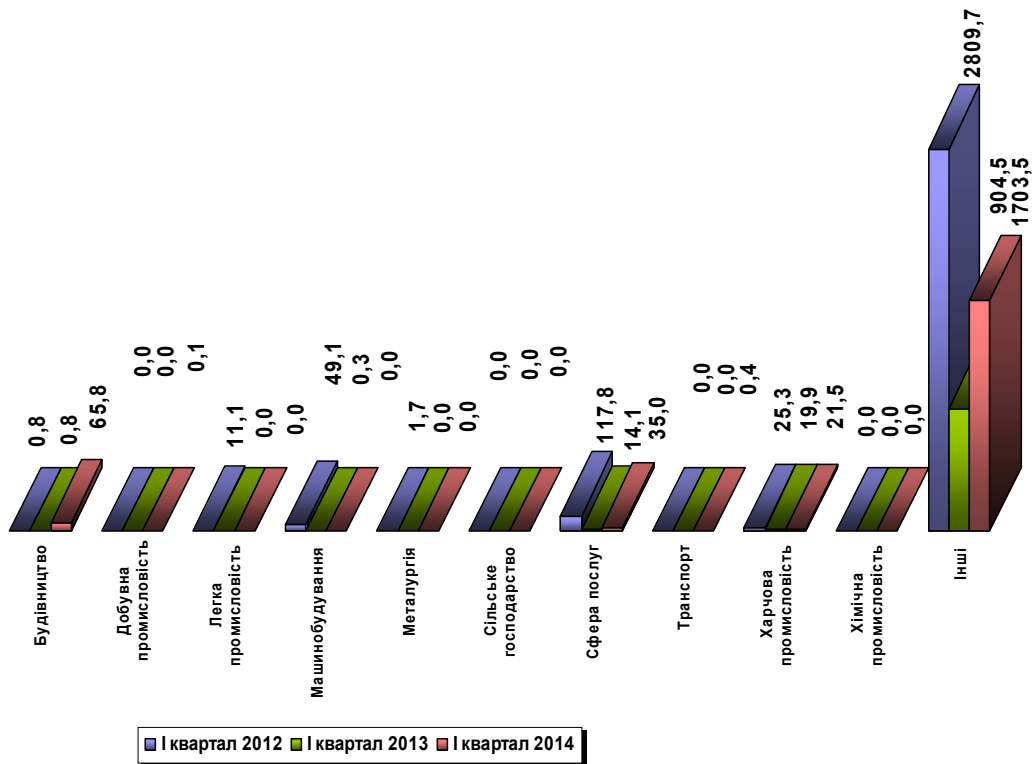

Рис. 5. Розподіл укладених договорів факторингу за галузями за I квартал 2012 – I квартал 2014 рр.

За I квартал 2014 року порівняно з аналогічним періодом 2013 року відбулося загальне збільшення суми договорів факторингу на 96,8% (898,4 млн. грн.). Збільшились укладені договори за такими галузями, як: будівництво - на 8125,0% (65,0 млн. грн.) та сфера послуг - на 148,2% (20,9 млн. грн.).

В той же час, укладено договори факторингу за галузями, по яких протягом I кварталу 2012 та I кварталу 2013 не уклалися договори, а саме: транспортна сфера – 0,4 млн. грн., добувна промисловість – 0,1 млн. грн.,

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Станом на 31.03.2014 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами мають 16 фінансових компаній.

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за I квартал 2012 – I квартал 2014 рр. наведено в табл. 6.

Таблиця 6

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	I квартал 2012	I квартал 2013	I квартал 2014	Темпи приросту (I квартал 2014/ I квартал 2013)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	2 729,4	2 115,8	89,9	-2 025,90	-95,8
Операції з переказу грошових коштів	2 056,7	2 952,9	2 860,8	-92,10	-3,1
Всього	4 786,10	5 068,7	2 950,7	-2 118,00	-41,8

За I квартал 2014 року спостерігається зменшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків на 41,8% (2 118,00 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2013 року. Суттєво скоротились операції з обміну валют на 95% (-2 025,9 млн. грн.) та відбулось незначне зменшення операцій з переказу грошових коштів на 3,1% (-92,1 млн. грн.), порівняно з відповідним періодом минулого року.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які за своїм правовим статусом не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 7.

Таблиця 7

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (I квартал 2014/ I квартал 2013)	
	I квартал 2012	I квартал 2013	I квартал 2014	Абсолютний	%
фінансовий лізинг	2 165,2	1 486,2	979,1	-507,10	-34,1
поштовий переказ	2 013,7	2 113,7	2037,5	-76,20	-3,6
Всього	4 178,9	3 599,9	3016,6	-583,30	-16,2

Дані таблиці 7 свідчать про:

- тенденцію спаду на 3,6% або на 76,2 млн. грн. фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту;

- скорочення послуг фінансового лізингу на 34,1% або на 507,1 млн. грн.

Фінансовий лізинг

Станом на 31.03.2014 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 256 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 161 фінансову компанію, що надають послуги фінансового лізингу.

Таблиця 8

Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу

Тип установи	Станом на 31.03.2012	Станом на 31.03.2013	Станом на 31.03.2014
Юридичні особи – лізингодавці	220	248	256
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	73	112	161

Протягом I кварталу 2014 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 1691 договорів фінансового лізингу на суму 1341,3 млн. грн. Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 980,6 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 31.03.2014 становить 66,6 млрд. грн.

Близько 99,9% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (таблиця 9).

Таблиця 9

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями за I квартал 2012 – I квартал 2014 рр.

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
I квартал 2012 р.	2 769,6	0	3 671	0
I квартал 2013 р.	1 725,2	1,6	2 209	3
I квартал 2014 р.	1339,8	1,5	1686	5

За підсумками I кварталу 2014 року спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу на 523 одиниці (23,7%) порівняно з відповідним періодом попереднього року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу зменшилась на 385,4 млн. грн. (22,3%).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 2012 – I кварталу 2014 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 6.

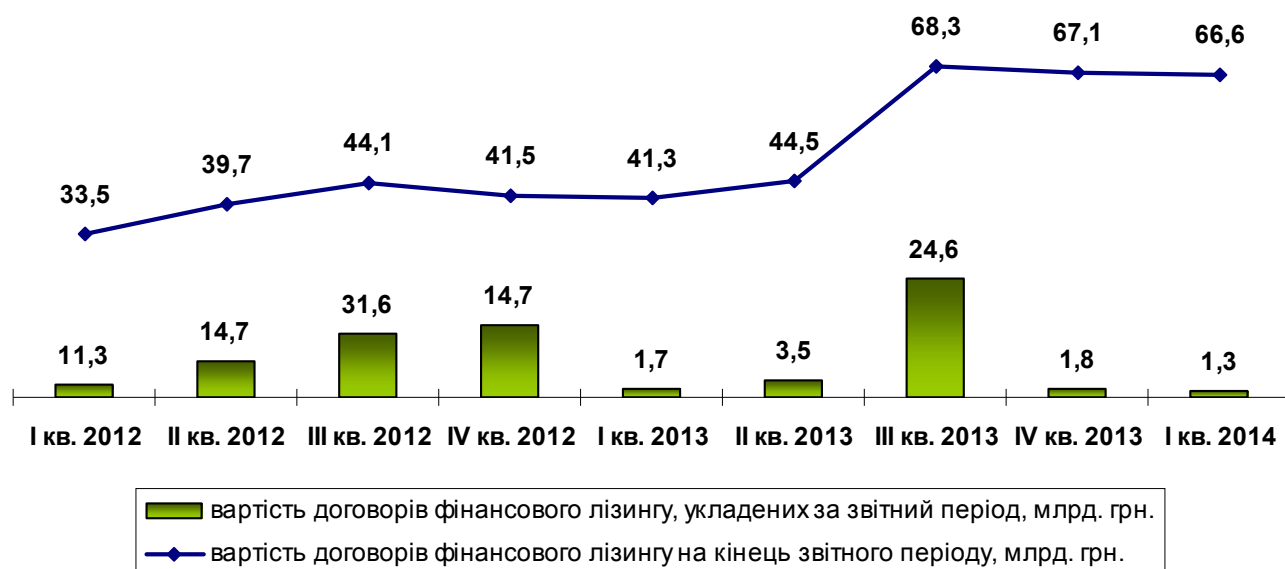

Рис. 6. Динаміка надання послуг фінансового лізингу за 2012 – I квартал 2014 рр.

Значний ріст вартості діючих договорів на кінець звітного періоду фінансового лізингу відбувся за рахунок користування Укрзалізницею даною послугою[†].

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 10.

Таблиця 10

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.03.2013 та 31.03.2014 млн. грн.

Назва галузі	Станом на 31.03.2013	Станом на 31.03.2014	Темпи приросту (I квартал 2014/ I квартал 2013)	
			Абсолютний	%
будівництво	2007,4	2216,8	209,4	10,4
добувна промисловість	1271,2	1599,4	328,2	25,8
легка промисловість	71,0	123,7	52,7	74,2
машинобудування	218,5	252,5	34	15,6
металургія	128,3	51,5	-76,8	-59,9
сільське господарство	8374,1	9267,3	893,2	10,7
сфера послуг	1375,2	1315,7	-59,5	-4,3
транспорт	23730,1	47252,1	23522	99,1
харчова промисловість	445,4	881,3	435,9	97,9
хімічна промисловість	88,3	81,5	-6,8	-7,7
інші	3623,2	3613,1	-10,1	-0,3
Всього	41332,7	66655,0	25322,2	61,3

За підсумками I кварталу 2014 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

[†] одна лізингова компанія уклала договори з Укрзалізницею на суму понад 27 млрд.грн.

- транспортна галузь, вартість договорів становить 47 252,1 млн. грн., (станом на 31.03.2013 – 23 730,1 млн. грн., ріст на 99,1 % (23522 млн. грн.));
- сільське господарство, вартість договорів становить 9267,3 млн. грн. (станом на 31.03.2013 – 8374,1 млн. грн., ріст на 10,7 % (893,2 млн. грн.));
- харчова промисловість, вартість договорів становить 881,3 млн. грн. (станом на 31.03.2013 – 445,4 млн. грн., ріст на 97,9 % (435,9 млн. грн.));
- добувна промисловість, вартість договорів становить 1599,4 млн. грн. (станом на 31.03.2013 – 2007,4 млн. грн., ріст на 25,8 % (328,2 млн. грн.));
- будівництво, вартість договорів становить 2216,8 млн. грн. (станом на 31.03.2013 – 2007,4 млн. грн., ріст на 10,4 % (209,4 млн. грн.));

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 7.

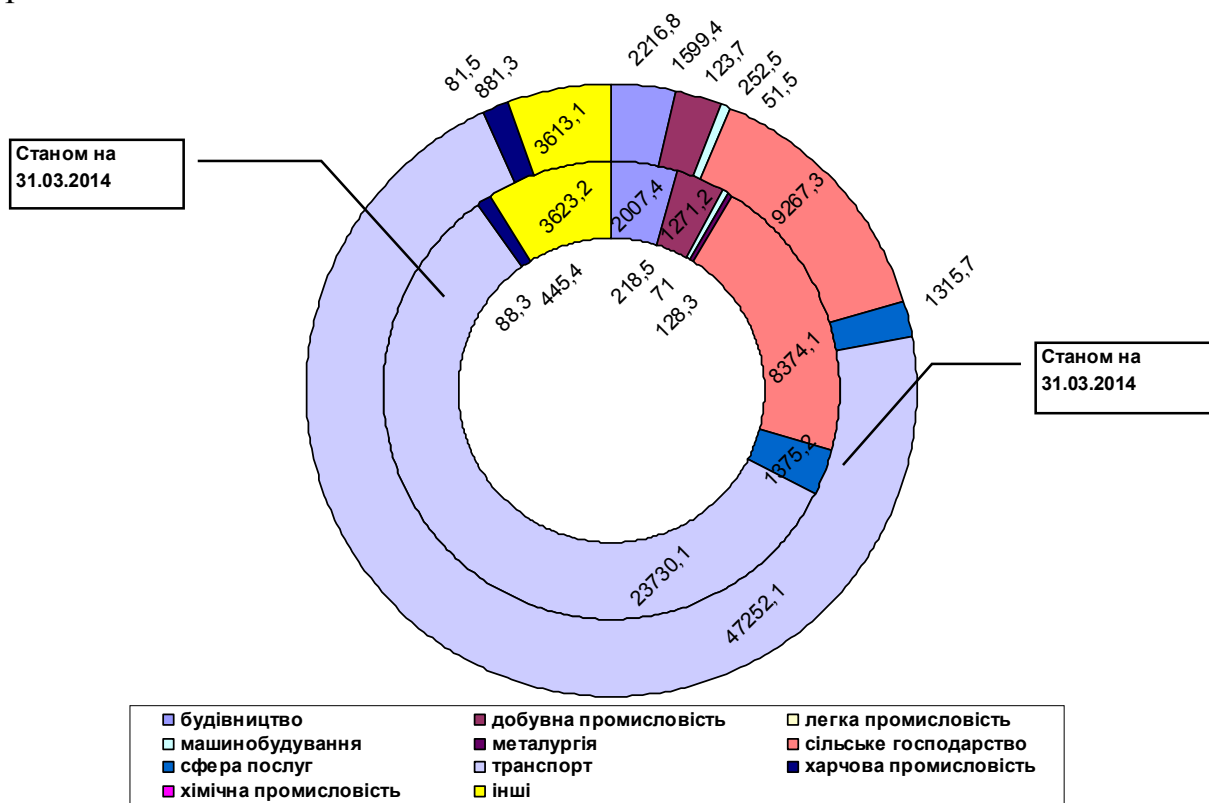

Рис. 7. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.03.2013 та 31.03.2014 (млн. грн.)

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 8.

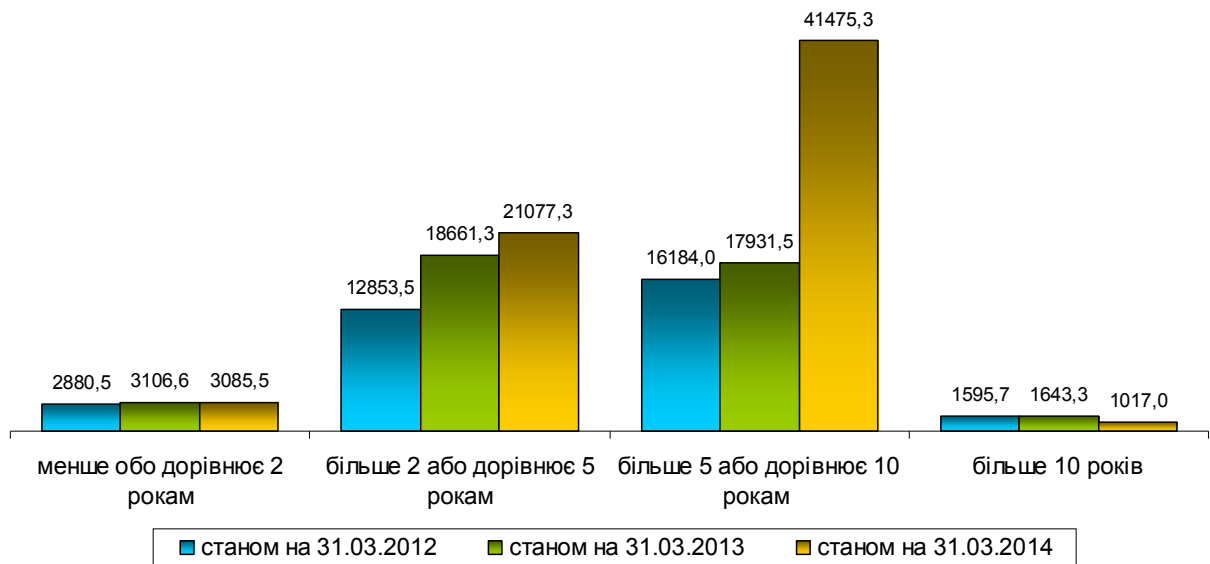

Рис. 8. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії станом на 31.03.2012, 31.03.2013, 31.03.2014 (млн. грн.)

Станом на 31.03.2014 спостерігається тенденція приросту частки довгострокових договорів лізингу (термін дії більше 5 або дорівнює 10 рокам) порівняно з аналогічним періодом минулого року на 131,3 % (з 17 931,5 млн. грн. до 41 475,3 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу строком до 2 років зменшилась на 0,7% (з 3106,6 млн. грн. до 3085,5 млн. грн.), від 2 до 5 років збільшилась на 13,0 % (з 18661,3 млн. грн. до 21077,3 млн. грн.), строк яких більше 10 років зменшилась на 38,1% (з 1 643,3 млн. грн. до 1 017,0 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 11.

Таблиця 11

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням станом на 31.03.2012, 31.03.2013, 31.03.2014 (млн. грн.)

Обладнання	станом на 31.03.2012	станом на 31.03.2013	станом на 31.03.2014
транспорт	18491,0	24765,0	50500,3
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	1956,5	1298,4	1050,6
друкарське та поліграфічне обладнання	227,2	183,7	75,3
торговельне та банківське обладнання	30,2	44,8	37,6
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	5161,0	6865,6	8203,0
інші	7621,5	8185,1	6788,6

Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 31.03.2014:

- транспортні засоби - 50500,3 млн. грн. або 75,8% від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом 2013 року показник збільшився на 103,9% (25735,3 млн. грн.);

- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 8203,0 млн. грн. (12,3%). Вартість договорів збільшилась на 19,5% (1337,4 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року.

При цьому вартість договорів фінансового лізингу показали зниження за такими об'єктами:

- комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання на 19,1% (247,8 млн. грн.);

- друкарське та поліграфічне обладнання на 59,0% (108,4 млн. грн.);

- торговельне та банківське обладнання на 16,1% (7,2 млн. грн.);

Вартість договорів фінансового лізингу за видами обладнання зображено на рис. 9.

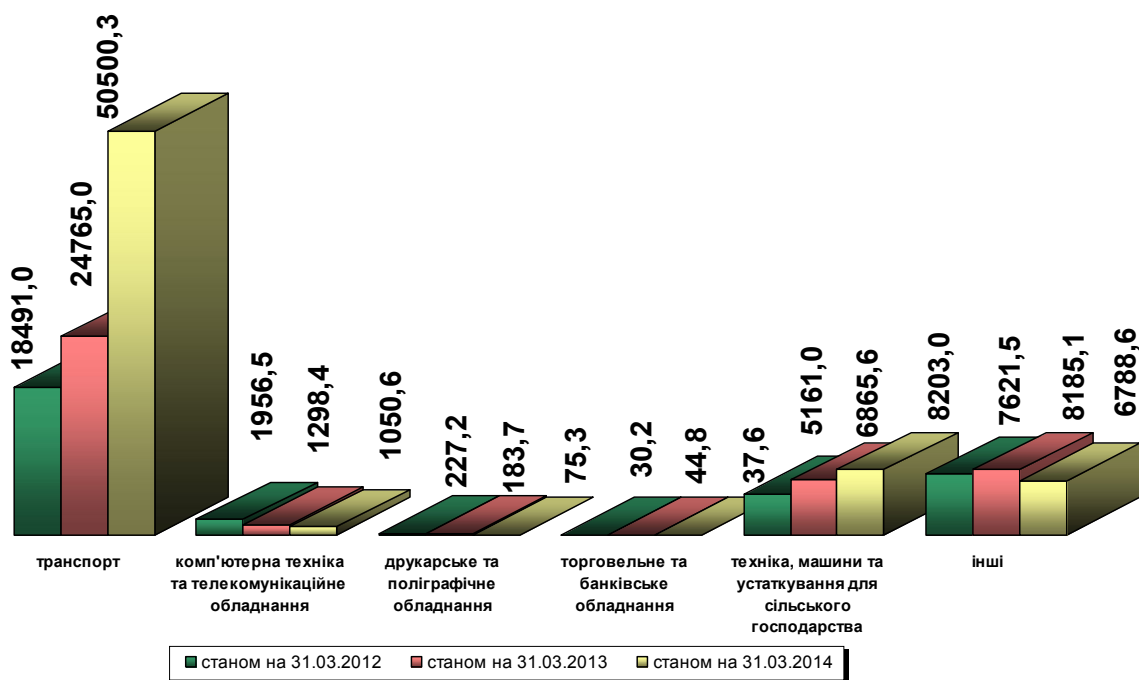

Рис. 9. Розподіл договорів фінансового лізингу за обладнанням станом на 31.03.2012, 31.03.2013, 31.03.2014 (млн. грн.)

Джерела фінансування лізингових операцій за I квартал 2013 – I квартал 2014 рр., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 12.

**Розподіл джерел фінансування лізингових операцій
за I квартал 2013 – I квартал 2014 рр. млн. грн.**

Джерела фінансування	I квартал 2013 рік				I квартал 2014 рік			
	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %	Юр. особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
Власні кошти	248,1	15,6	0,6	37,5	195,3	19,9	0,5	36,5
Позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити	1 083,6	81,1	1,0	62,5	768,3	78,5	0	0
Залучені кошти	4,0	0,3	0	0	10,7	1,1	0	0
Інші джерела	85,3	6,4	0	0	5,1	0,5	0,9	63,5
Всього	1 335,8	100,0	1,6	100,0	979,3	100,0	1,5	100,0

За I квартал 2014 року загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 980,8 млн. грн., що на 356,6 млн. грн. або на 26,7% менше порівняно з відповідним періодом 2013 року. У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців найбільшу частку займають позичкові кошти, у т. ч. банківські кредити. Станом на 31.03.2014 даний показник становить 768,3 млн. грн. або 78,5%.

Ломбарди

Станом на 31.03.2014 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 479 ломбардів, що на 3 установи (або на 0,6%) більше порівняно з відповідною датою 2013 року (станом на 31.03.2013 – 476 ломбардів). Тенденція зростання кількості ломбардів пов'язана із забезпеченням ними першочергових потреб громадян у грошових коштах.

Основні показники діяльності ломбардів I квартал 2012 – I квартал 2014 рр. наведені в таблиці 13.

Таблиця 13

Показники діяльності ломбардів за I квартал 2012 – I квартал 2014 рр.

Показники	I кв. 2012	I кв. 2013	I кв. 2014	Темпи приросту			
				I кв. 2013/ I кв. 2012		I кв. 2014/ I кв. 2013	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	458	476	479	18	4,2	3	0,6
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	2 173,6	1 941,4	1 835,8	-232,2	-10,7	-105,6	-5,4

Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	2 595,9	2 733,0	2 764,9	137,1	5,3	31,9	1,2
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	2 088,5	1 917,8	1 749,7	-170,7	-8,2	-168,1	-8,8
<i>погашено за рахунок майна, наданого в заставу</i>	187,2	136,5	106,9	-50,7	-27,1	-29,6	-21,7
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	347,2	271,1	252,3	-76,1	-21,9	-18,8	-6,9

Дані таблиці 13 свідчать про скорочення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за I квартал 2014 року порівняно з аналогічним періодом минулого року. При зростанні кількості наданих фінансових кредитів під заставу за I квартал 2014 року на 1,2%, у порівнянні з відповідним періодом 2013 року, такі показники, як сума наданих фінансових кредитів під заставу, сума погашених фінансових кредитів та кількість договорів погашених за рахунок майна зменшилася на 5,4%, 8,8% та 6,9% відповідно.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за I квартал 2014 року становить 198,6 % (I квартал 2013 року – 199,7 %).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 14).

Таблиця 14

Показники фінансового стану ломбардів за I квартал 2012 – I квартал 2014рр.

Показники	Станом на 31.03.2012	Станом на 31.03.2013	Станом на 31.03.2014	Темпи приросту 31.03.2014/ 31.03.2013	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	944,9	1 046,6	1105,9	59,3	5,7
за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	755,8	824,0	825	1,0	0,1
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	18,0	23,6	64,5	40,9	173,3
Статутний капітал, (млн.грн.)	817,3	828,6	792,6	-36,0	-4,3
Резервний капітал, (млн.грн.)	12,2	15,7	18,5	2,8	17,8
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	135,3	164,6	129,8	-34,8	-21,1
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	878,1	943,6	883,7	-59,9	-6,3
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	160,0	109,8	170,7	60,9	55,5
Активи по балансу, (млн.грн.)	1 331,1	1 413,4	1452,6	39,2	2,8

Як свідчать дані таблиці, обсяг активів ломбардів збільшився на 2,8% (39,2 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 31.03.2014 становить 1452,6 млн. грн.

Власний капітал ломбардів становить 883,7 млн.грн., що на 6,3% (59,9 млн. грн.) менше ніж станом на 31.03.2013, але порівняно з I кварталом 2012 року він трохи збільшився на 0,6% (5,6 млн.грн.).

Станом на 31.03.2014 нерозподілений прибуток становить 129,8 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 2013 року зменшився на 21,1% (34,8 млн. грн.)

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 31.03.2014 збільшився на 5,7% (до 1105,9 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 31.03.2014 резервний капітал зріс на 17,8%, а статутний капітал зменшився на 4,3% порівняно з аналогічною датою 2013 року та відповідно становлять 18,5 та 792,6 млн. грн.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 15.

Таблиця 15

**Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави
за I квартал 2012 – I квартал 2014рр.**

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
	I кв. 2012	I кв. 2013	I кв. 2014	I кв. 2012	I кв. 2013	I кв. 2014	I кв. 2013/ I кв. 2012		I кв. 2014/ I кв. 2013	
							млн. грн.	%	млн. грн.	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	1 974,6	1 699,4	1541,8	90,8	87,5	84,0	-275,2	-13,9	-157,6	-9,3
побутової техніки	185,5	228,7	285,4	8,5	11,8	15,5	43,2	23,3	56,7	24,8
автомобілів	8,0	6,4	3,1	0,4	0,3	0,2	-1,6	-20,0	-3,3	-51,6
нерухомості	2,3	4,2	3,0	0,1	0,2	0,2	1,9	82,6	-1,2	-28,6
іншого майна	3,2	2,7	2,4	0,1	0,1	0,1	-0,5	-15,6	-0,3	-11,1
Всього	2 173,6	1 941,4	1835,8	100,0	100,0	100,0	-232,2	-10,7	-105,6	-5,4

За I квартал 2014 року структура наданих фінансових кредитів у цілому не змінилася. Водночас, при загальному скороченні обсягів кредитування (-5,4%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під вироби з дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 87,5 % до 84,0 %), побутової техніки (з 11,8 % до 15,5 %) та автомобілів (з 0,3 % до 0,2 %).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 10. та рис. 11.

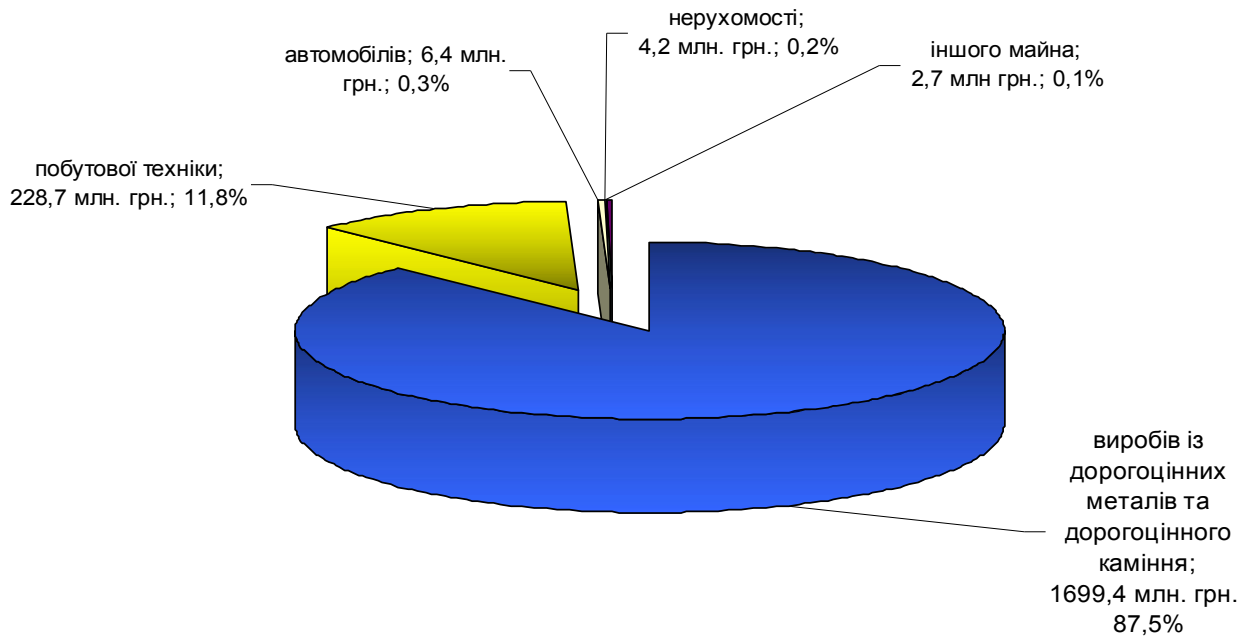

Рис. 10. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.03.2013

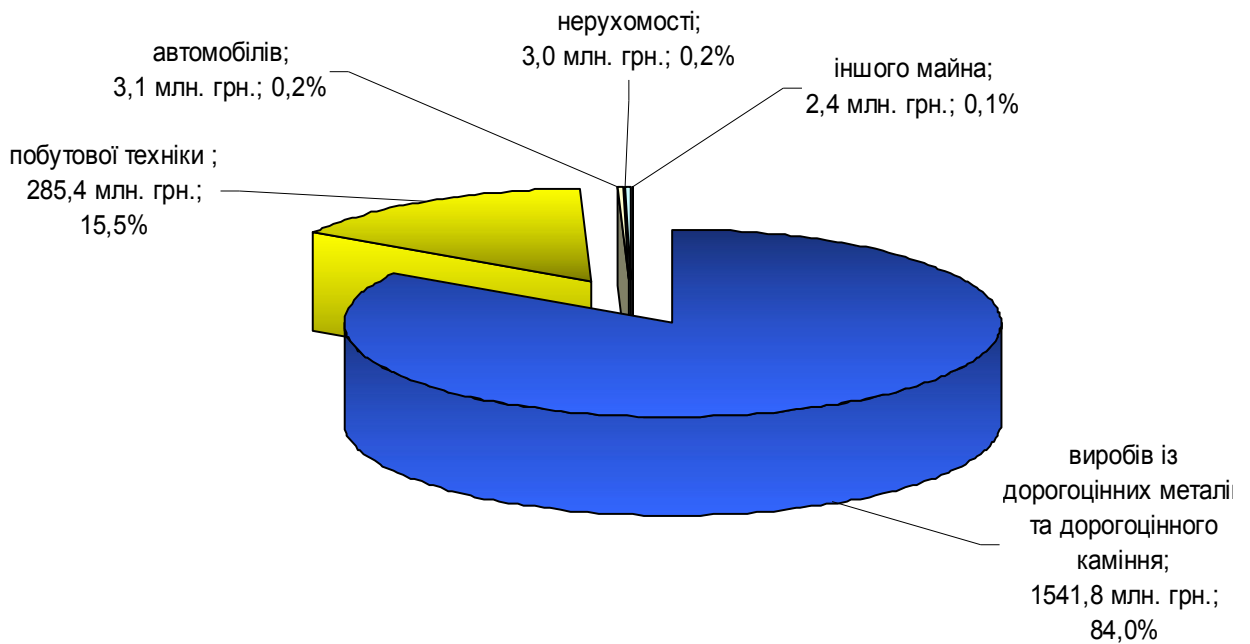

Рис. 11. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.03.2014

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння - 84,0% (1541,8 млн. грн.). Порівняно з 31.03.2013 даний показник зменшився на -3,5 відсоткові пункти.

Частка фінансових кредитів під заставу побутової техніки за I квартал 2014 року збільшилась на 3,7 відсоткові пункти порівняно з відповідним періодом минулого року та становить 15,5% (285,4 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 2011 – 2013 рр. зображено на рисунку 12.

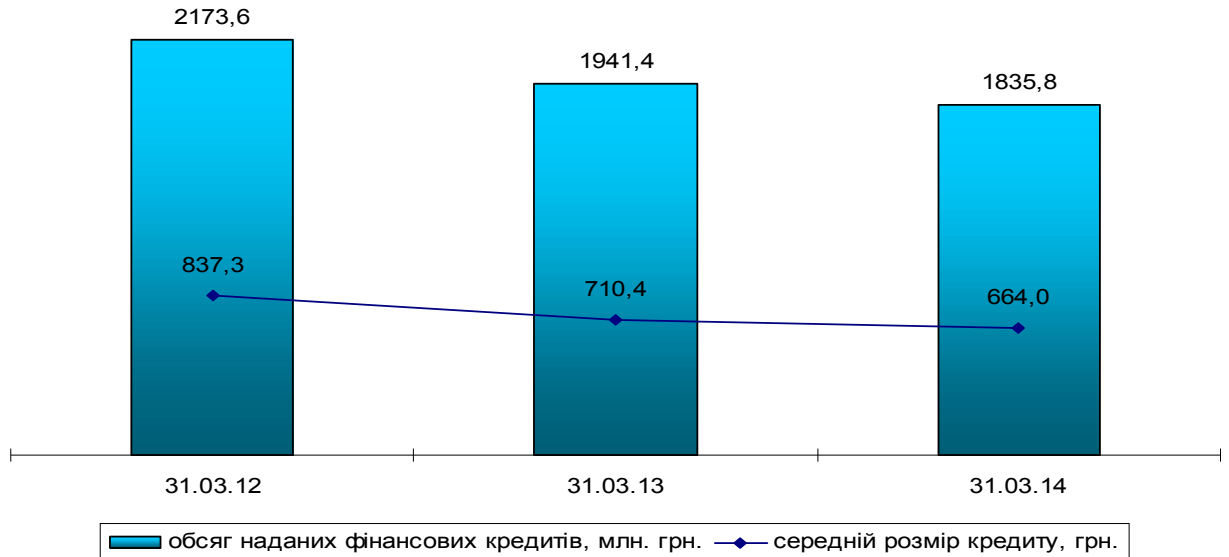

Рис. 12. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за I квартал 2012 – I квартал 2014рр.

Ломбарди, порівняно з банками та кредитними спілками, надають значно менші за розмірами кредити. Динаміка обсягу виданих кредитів та середнього розміру кредиту за I квартал 2012 – I квартал 2014 рр. має тенденцію до зменшення. Обсяг виданих кредитів та середнього розміру кредиту за I квартал 2014 року зменшились на 5,4% та 6,5% відповідно. Це свідчить про тенденцію до зростання надання кредитів іншими фінансовими установами без оформлення застави.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середня сума яких, за I квартал 2014 року становить 664 грн.

Таблиця 16

Групування частки перших ломбардів (ТОР) за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.03.2014

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	866,6	47,2	563,5	38,8
ТОР 5	1127,1	61,4	758,1	52,2
ТОР 10	1315,6	71,7	948,5	65,3
ТОР 50	1675,0	91,2	1276,7	87,9
ТОР 100	1764,3	96,1	1363,5	93,9
Всього по ринку	1835,8	100	1452,6	100

Як свідчать дані таблиці 16 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,1% від загального обсягу кредитів та 93,9% від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 47,2% від загального обсягу наданих кредитів і 38,8% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 17.

Таблиця 17

**Інформація про джерела залучення коштів ломбардами
станом на кінець I кварталу за 2012-2014рр.**

Показники	Станом на 31.03.2012		Станом на 31.03.2013		Станом на 31.03.2014	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	160,0	100	109,8	100	170,7	100
від банків	108,0	67,5	104,2	94,9	103,8	60,8
від юридичних осіб (крім банків)	38,1	23,8	3,2	2,9	65,5	38,4
від фізичних осіб	13,9	8,7	2,4	2,2	1,4	0,8

Дані свідчать, що в господарській діяльності ломбардів зменшується питома вага залучених кредитів від банків та від фізичних осіб на 34,1 відсоткові пункти та на 1,4 відсоткові пункти відповідно. Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з 31.03.2013 збільшився на 35,5 відсоткові пункти та станом на 31.03.2014 становить 38,4 % (65,5 млн.грн.).